

fuzinar

Leto XXXVII

Ravne na Koroškem, april 2000

št. 4

NOVI TRENDI V UČENJU:

POMEMBNE POSTAJAJO SPRETNOSTI "NAUČITI SE UČITI"

Na nedavnem srečanju Dobri zgledi vlečejo so slovenski kadrovske delavci razpravljali tudi o znanju in izobraževanju. Med drugim so spregovorili tudi o novostih, ki se pri nas šele uveljavljajo.

Središče za samostojno učenje od marca deluje tudi v upravni zgradbi železarne.

Tako so se v Telekomu Slovenije v sodelovanju s Fakulteto za elektrotehniko lotili daljinskega učenja (in pripravili seminar Telemangement). Tovrstno izobraževanje so opredelili kot "izobraževanje, ki poteka prostorsko ločeno od mesta poučevanja in zato zahteva specifične tehnike načrtovanja izobraževalnih gradiv, poučevanja, komunikacije s pomočjo telekomunikacijskih in informacijskih tehnologij kot tudi posebne pristope k ureditvi vseh organizacijskih in administrativnih zadev". Prepričani so namreč, da bo razvoj telekomunikacij v svetu spodbujal hitrejši razvoj daljinskega učenja, računalniki pa bodo tako ali tako postali standardno delovno in učno orodje.

Pomemben del izobraževanja na daljavo (ki klasičnih metod učenja ne more nadomestiti, ampak jih dopolnjuje) je samostojno učenje. Kot pravi samostojni organizator izobraževanja iz Elesa Matej Strahovnik, samostojno učenje v svetu ni novost; je

pa novost vodeno in organizirano samostojno učenje v tovrstnih središčih.

Ima ga že slovensko elektrogospodarstvo, ustanavljajo ga v Lisci...

Obiskovalcem nudi prostorsko, tehnološko in svetovalno podporo.

"Podjetje s kulturo 'učee se organizacije' lahko s pomočjo takih središč načrtno spodbuja tovrstne oblike samostojnega osvajanja znanja, ki so najprej v interesu zaposlenih in obenem seveda tudi podjetja."

A. Č.

Središče za samostojno učenje zdaj tudi na Ravnah

Podjetje Smeri je marca v upravni zgradbi železarne odprlo t. i. središče za samostojno učenje.

Projekt Andragoškega centra Slovenije se tako uspešno širi, saj je zdaj v državi že 32 tovrstnih središč, večinoma organiziranih znotraj izobraževalnih podjetij in ustanov.

Na otvoritvi so demonstrirali potek videokonference.

(Foto: Peter Gladež)

Sodoben izobraževalni pristop

Eleonora Gladež, direktorica Smeri, o motivih za odprtje središča pravi: "Nič ni stalnega, večno veljavnega, znanje je treba neprestano dopoljevati, pridobivati novega. Vendar vseh potreb po znanju in učenju v učeči se družbi, v učečem se podjetju ne bo možno zadovoljiti v okviru organiziranih oblik učenja. Tako se v zadnjih letih v pristopih k učenju in izobraževanju vedno bolj uveljavlja t. i. organizirano samostojno učenje. Nekateri strokovnjaki s področja izobraževanja organizirano samostojno učenje označujejo kot pristop v učenju in izobraževanju za potrebe 21. stoletja. Središče je ena od možnih oblik, ki nudi možnost organiziranega samostojnega učenja."

V Smereh so se za ustanovitev središča odločili zaradi promocije samostojnega učenja, saj tovrstnega središča tu doslej še ni bilo (najbližje je v Slovenj Gradcu).

Ker Ministrstvo za šolstvo in šport zadnja leta ne daje več denarja za zagon, temveč delovanje središča delno sofinancira šele po njegovem odprtju in glede na obseg dejavnosti, so se v Smereh, kot je razložila Gladeževa, odločili za postavitev središča v upravni zgradbi železarskih družb. Te so postale tudi sponzorji središča, saj so ga pomagale opremiti. Zato pa bodo imeli njihovi zaposleni prednost pri vstopu v središče (npr. za zaposlene v Metalu

bo prostor v njem rezerviran 11 ur na teden), čeprav je odprto za vse.

Kako središče deluje

Po definiciji je središče za samostojno učenje prostor, kamor se prihajajo ljudje samostojno učiti. Na razpolago jim je gradivo za samostojno organizirano učenje in za učenje na daljavo. Učna mesta so opremljena z različno učno tehnologijo. Svetovalec pomaga vsem, ki ne vedo, kaj in na kakšen način bi se učili. V središču je tudi knjižnica, gradiva pa si ni mogoče izposoditi na dom.

Središče za samostojno učenje na Ravnah ima tri učna mesta; eno je opremljeno z računalnikom (npr. za učenje tujih jezikov s CD – Talk to me), na drugem je kasetofon s slušalkami (npr. za učenje tujih jezikov s kaset).

Lilijana Toplak, vodja središča in svetovalka, pravi: "Obiskovalci se zdaj s pomočjo računalnika že lahko učijo nemškega in angleškega jezika, naročene pa imamo še komplete za španščino, francoščino in italijanščino. Možno je tudi učenje računalništva. (Udeležencem bodo pomagali tudi mentorji s teh področij.) Omogočen je dostop do interneta, prav tako pa so vrata središča odprta tudi tistim, ki morebiti potrebujejo le prostor za učenje. Na razpolago so še slovarji tujih jezikov, revije, študijska literatura ... Jeseni pa bo predvidoma stekel študij na daljavo na Visoki poslovni šoli v okviru Ekonomske fakultete Ljubljana."

Središče je zdaj odprto vsak delovni dan od 8. do 21. ure, obisk, ki je brezplačen, pa je treba predhodno najaviti. V Smereh predvidevajo, da se bodo obiskovalci v središču zadržali po dve uri.

Kakšni pa so prvi odzivi? Po besedah direktorice so bili zelo hitri in pozitivni. Predvsem pa ljudje niso mogli razumeti, da je uporaba središča za samostojno učenje brezplačna.

A. Č.

NOŽI RAVNE

PODJETJE, USMERJENO V PRIHODNOST

Pogovor
z direktorjem
Darkom Ravlanom

Noži so največji proizvajalec industrijskih nožev in rezil v Sloveniji, v svetovnem merilu pa se uvrščajo med deset največjih tovrstnih podjetij. Kar 87 odstotkov realizacije dosežejo na tujih trgih – izdelke prodajajo v 40 državah na vseh celinah. Podjetje že od leta 1991 posluje pozitivno, povečuje proizvodnjo ter prodajo in izvoz.

Na vprašanje, kako so v Nožih zaključili lansko poslovno leto, pa direktor Ravlan odgovarja: "Družba že vrsto let solidno izpolnjuje svoje poslovne obveznosti, a v razmerah, ki niso najbolj ugodne. Lansko leto smo poslovali v okviru naših možnosti.

Zaključili smo ga pozitivno, čeprav se je v poletnih mesecih pojavila recesija."

Skupna proizvodnja je lani dosegla 1230 ton, blagovna pa 910 ton. To je sicer nekoliko manj od načrtov, vendar pa so izdelke dobro tržili. Na koncu leta so prihodki od prodaje znašali več kot 1,4 milijarde SIT.

Komentar direktorja: "Kljub manjši blagovni proizvodnji smo z uspešnimi komercialnimi potezami v primerjavi z letom poprej prihodke od prodaje povečali za 7,5 odstotka. Čeprav smo imeli sredi leta premalo naročil, smo lani poslovali

Ena od petih proizvodnih linij (Foto: dokumentacija podjetja)

pozitivno in (po nerevidirani bilanci) pridelali 25 milijonov SIT dobička, kar je več kot v prejšnjem letu.

V lanskem letu pa so se zelo povečali stroški dela in storitev. Zavedamo se, da mora biti rast produktivnosti nad rastjo stroškov, a nam to lani še ni v celoti uspelo. Pomembno pa je, da smo povečali kosmati donos prihodka od prodaje – in to z manjšim številom zaposlenih. Konec leta nas je bilo 185."

zanemariti, zato v podjetju veliko pozornost namenjajo razvoju materialov, spremembi tehnologij in novim izdelkom. A kupci v ospredje zahtev vse bolj postavljajo rok dobave, zato so se v Nožih lotili strukturnih posegov in sprememb v organizaciji dela.

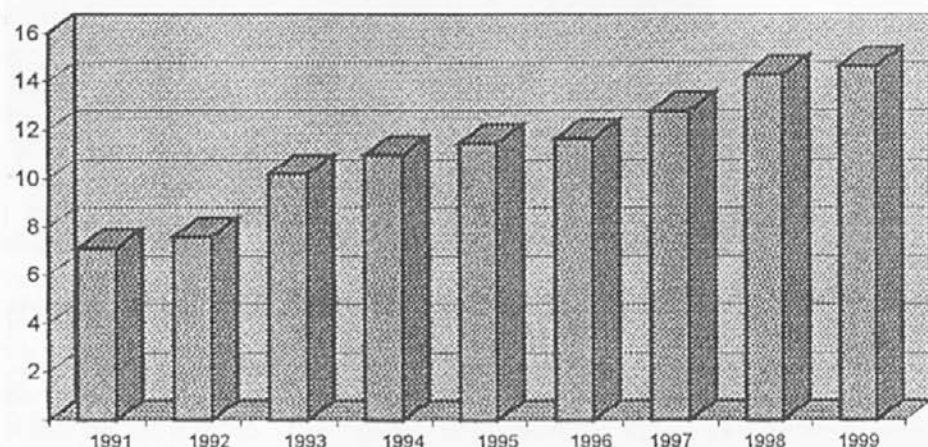
"Zakaj izvajamo določene spremembe v proizvodnih linijah in po programih, je možen samo en odgovor: Brez racionalizacije, brez stalnega zniževanja vseh vrst stroškov in brez boljše logistike nobeno podjetje na trgu ne more

obstati. Posamezni programi namreč zahtevajo drugačen pristop pri izdelavi izdelkov, saj je njihova proizvodnja in prodaja različna. Z novo organizacijo bomo izboljšali pretočnost skozi oddelke, kakovost dela ter znanje zaposlenih, ki bodo postali specialisti za posamezne programe. Dobili bomo, na kar smo v obilju problemov in izzivov pozabili, lasten 'know how'. Brez lastnega znanja pa je vsaka

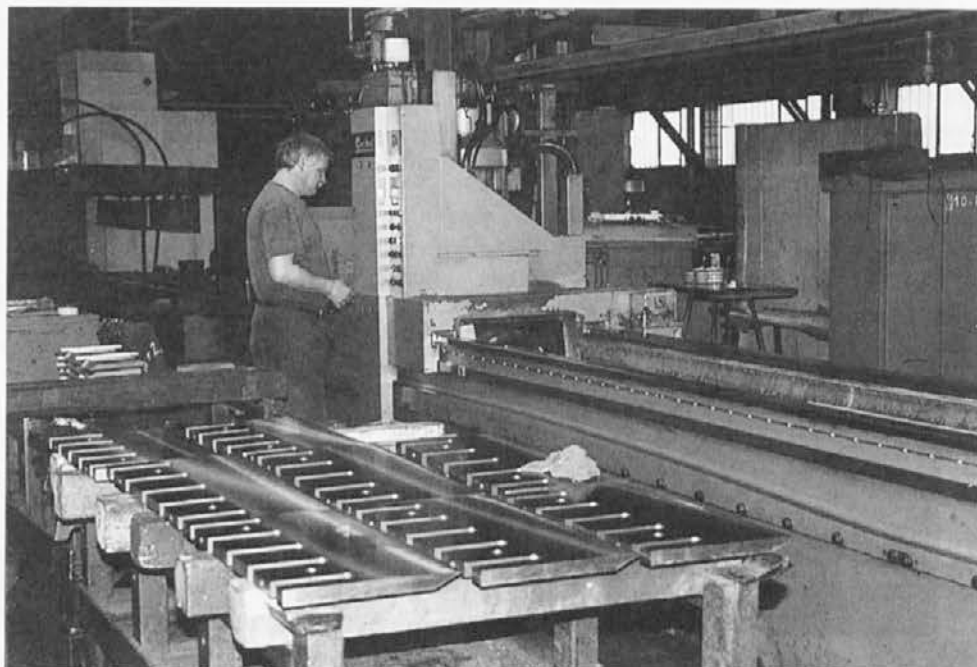
družba neprepoznava in brez možnosti obstoja in razvoja," utemeljuje Darko Ravlan.

Prve pozitivne učinke je reorganizacija že pokazala, saj je v nekaterih oddelkih realizacija na zaposlenega povsem primerljiva s konkurenčnimi nemškimi podjetji. Potrebno pa bo še kadrovske prestrukturiranje, pri čemer ne moremo mimo dejstva,

Prodaja v letih 1991 do 1999 (v mio DEM)

Konkurenca med proizvajalci industrijskih nožev je izjemno ostra, saj jih je v ZDA, Evropi in na Daljnem vzhodu kar okoli 750. Čeprav v Nožih izdelujejo različne industrijske nože (za les, papir, kovine, plastiko itd.), pa vedo, da proizvod in proizvodna tehnologija še zdaleč nista ključna elementa za uspeh podjetja. Ne gre pa ju tudi

V
proizvodni
hali
Nožev

da je v Nožih med zaposlenimi kar 20 odstotkov invalidov. Vodstvo podjetja ve, da so za uspeh Nožev ključni kadri, zato si prizadeva za dobro socialno klimo. Skrbno načrtujejo tudi njihovo izobraževanje.

Cilj podjetja je tudi v prihodnje povečevati prodajo, kar bo zaradi omejenosti trga težko, in pri tem še zmanjševati odvisnost od velikih kupcev.

O načrtih za letos pravi direktor Darko Ravlan naslednje: "Prodaja naj bi se povečala za 13 odstotkov, skupna realizacija pa naj bi znašala več kot 1,6 milijarde SIT, dodana vrednost na zaposlenega naj bi se povečala za 10 odstotkov, denarni tok naj bi bil pozitiven, predvidevamo pa tudi povečanje dobička (4,7 odstotka od kosmatega donosa). Zaenkrat kaže dobro: proizvodne zmogljivosti imamo z naročili zasedene do maja, vendar pa se bomo morali zelo potruditi, da bomo izpolnili dobavne roke. Tudi letos bomo nadaljevali intenziven investicijski cikel. Za naložbe, ki bodo prispevale k boljši tehnologiji in večji produktivnosti, bomo namenili milijon nemških mark. Letos bomo kupili dva CNC-rezkalna stroja, v prihodnjih letih pa bomo posodobili še toplotno obdelavo. V obdobju od leta 1991 do 1998 smo za modernizacijo proizvodnje namenili okrog 700 milijonov SIT."

Kot vse t. i. jedrne družbe sistema Slovenske železarne, tudi Nože čaka privatizacija. Kakšna bo, je v tem trenutku še preuranjeno govoriti, v podjetju pa vedo, da je nujna. Od nje je odvisna tudi njihova prihodnost. Od privatizacije pričakujejo: hitrejše doseganje visoko zastavljenih ciljev, koncentracijo na nosilne programe in večanje tržnega deleža, razvojno integracijo proizvodnje, marketinga in prodaje, spremembo kulture odnosa do dela, ohranitev blagovne znamke itd.

"Noži so solidna organizacija, moderno opremljeno podjetje – tako s hardverom kot s softverom – za proizvodnjo in trženje industrijskih nožev. Za popoln uspeh nam manjka le ustrezna privatizacija, ki mora biti tudi v korist zaposlenih. V predlog privatizacije, ki smo ga izdelali v vodstvu Nožev in ga izročili upravi koncerna, smo zapisali, naj se uporabi model, kjer bo vsak zaposleni dobil, kar mu po zakonu o privatizaciji Slovenskih železarn pripada, in da omogočimo izbranemu partnerju, ki mora imeti kapital, svoj 'know how' in mora dobro poznati dogajanja na globalnem trgu, da z nami deli usodo prihodnosti razvoja in rasti družbe," je sklenil direktor Darko Ravlan.

UVAJANJE SISTEMA RAVNANJA Z OKOLJEM V STO

V Strojih in tehnološki opremi smo se letos pospešeno lotili uvajanja sistema ravnanja z okoljem (SRO) v skladu s standardom ISO 14001, ki ga želimo potrditi tudi s certifikatom. Imenovan je bil projektni tim za izdelavo poslovnika ravnanja z okoljem (PRO).

Za izboljšanje ravnanja z okoljem je bil že sredi leta 1997 imenovan tim za okolje, ki je začel priprave na uvajanje SRO. Njegovi člani so sodelavci vseh proizvodnih organizacijskih enot, vključno s predstavnikom Opreme, ki je kasneje postala samostojna družba. Tim za ekologijo je odgovoren predvsem za operacionalizacijo sistema varovanja okolja, in sicer za:

- izdajo potrebnih postopkov in navodil,
- ocenjevanje stanja okolja in za njegovo izboljševanje,
- obveščanje in ozaveščanje zaposlenih v svojih okoljih.

Standard ISO 14001 zahteva poleg stalnega izboljševanja stanja na področju okolja tudi izobraževanje in usposabljanje vseh zaposlenih. V STO smo izvedli najprej izobraževanje vodilnih in vodstvenih delavcev. O pomenu in vsebini sistema ravnanja z okoljem ter njegovem uvajanju je predaval mag. Alojz Bitenc iz podjetja PROECO iz Ljubljane. Sami smo izpeljali predavanje o Zakonu o varstvu okolja, o Uredbah s področja onesnaževanja zraka in voda, o Uredbi o odpadkih in Nacionalnem programu varovanja okolja. V marcu smo izdali brošuro z naslovom **VAROVANJE OKOLJA JE NAŠA PRIHODNOST**, ki so jo prejeli vsi zaposleni v STO. Njen namen je spodbuditi zavest o pomenu varovanja okolja. Na okolje vplivamo vsi zaposleni, tako na delovnem mestu kot doma.

Posebno skrb moramo nameniti ravnanju z nevarnimi snovmi in odpadki. Varčevati moramo z energijo, z vodo in s surovinami ter delati tako, da bo nastalo čim manj odpadkov. Odpadke moramo zbirati ločeno, kjer je to ekonomsko upravičeno in smiselno ter seveda v skladu z zakonodajo. Temu se morajo po novih zakonskih zahtevah prilagoditi tudi komunalna podjetja, ki ne bodo več smela odlagati vseh odpadkov pomešanih med seboj na komunalne deponije. Ne sme se več dogajati, da bodo ta podjetja ločeno zbrane odpadke naknadno zopet pomešala. To je predvsem v nasprotju z zakonodajo, veliko škodo pa povzroča tudi našemu prizadevanju, da bi spodbudili zaposlene za ločeno zbiranje odpadkov v proizvodnih obratih.

Izobraževanje vseh zaposlenih je trajna naloga, saj se bodo zahteve na področju varstva okolja neprestano spreminjale, z njimi pa tudi naše naloge.

Oskrba z energijo v februarju

V februarju je bila proizvodnja surovega jekla rekordna. Obseg proizvodnje surovega jekla je po dolgem času spet presegel mejo 12.000 t (12.081 t) in se je od že uspešne januarske proizvodnje (11.767 t) povečal še za 2,7 %. V primerjavi s proizvodnjo surovega jekla v februarju 1999 (10.601 t) pa je bila letošnja proizvodnja večja za slabih 14 %. Skupna proizvodnja v februarju je znašala 19.804 t in se je glede na januar (18.757 t) povečala za 5,6 %. V primerjavi s skupno proizvodnjo v februarju 1999 (17.243 t) pa je bila višja za 14,8 %.

Analiza proizvodnje in distribucije energentov za februar kaže glede na povečan obseg proizvodnje surovega jekla in glede na večjo skupno proizvodnjo sočasno rast proizvodnje in distribucije energentov.

V februarju je distribucija električne energije dosegla 12.669 MWh in je za dobrih 6 % nižja kot januarja (13.513 MWh). Februarja 1999 pa je znašala 10.548 MWh oziroma je bila dobrih 20 % manjša v primerjavi z letošnjim februarjem.

Distribucija zemeljskega plina je bila v februarju (4.967.662 Sm³) večja od planirane za 5,3 %.

V februarju smo zaradi zniževanja stroškov in da ne bi presegli odjema napovedanih dnevnih količin, 4-krat uporabili nadomestno gorivo UNP za zniževanje dnevnega koničnega odjema v tehnologiji. Porabili smo ga 24.530 kg UNP. Distributer zemeljskega plina za Slovenijo (podjetje Geoplin) je 14. 2. 2000 spet zvišal ceno zemeljskega plina za 7,2 %.

Proizvodnja pare (1.408 t) se je v primerjavi s prejšnjim mesecem (1.903 t) zmanjšala za 26 %, glede na februar lani (2.179 t) pa je manjša za 35,4 %. Proizvodnja sanitarne tople vode je znašala v februarju 4.691 m³ in je bila za 18,2 % nižja kot januarja (6.063 m³), glede na lanski februar (5.408 m³) pa je nižja za 13,2 %.

Distribucija hladilne vode v tem mesecu (407.236 m³) je v primerjavi z januarjem (398.801 m³) višja za 2,1 %, glede na lanski februar (392.799 m³) pa je kljub za 3,6 % povečani distribuciji v pričakovanem obsegu rabe tega energenta glede na doseženo proizvodnjo surovega jekla in skupno proizvodnjo. Distribucija pitne vode je bila v februarju (59.183 m³) nižja za 3,4 % v primerjavi s prejšnjim mesecem (61.233 m³). Glede na lanski februar (59.964 m³) je za 1,3 % nižja.

Proizvodnja komprimiranega zraka je v februarju dosegla 5.253.717 m³ in je glede na prejšnji mesec (5.333.126 m³) nižja za 1,5 %, glede na lanski februar (5.357.107 m³) pa je nižja za 1,9 %.

Proizvodnja in distribucija tehničnih atmosferskih plinov, kisika in dušika je bila v februarju v enakem količinskem obsegu kot januarja. Proizvodnja kisika je bila tako v februarju (372.794 kg) kot v januarju rekordno visoka (372.371 kg), saj lanska mesečna proizvodnja ni presegla vrednosti 325.000 kg. Distribucija argona je bila v februarju (18.099 kg) glede na januar (20.649 kg) za 12,3 % nižja, v primerjavi s povprečno mesečno distribucijo lani (16.006 kg) in glede na obseg proizvodnje v tem mesecu pa je povsem v pričakovanem obsegu.

Tehnični vodja Energetike Ravne: Anton Vučko

INTERVENCIJE PGE GASILSKEGA ZAVODA RAVNE V MARCU

28. 3. 2000 je ob 13. 10 voznik, ki je v Metal pripeljal 8.500 litrov solne kisline, obvestil poklicne gasilce, da ta iz spodnjega dela cisterne izteka na asfaltna tla.

Poklicna gasilska enota je iztekanje kisline iz cisterne preprečila, preprečila je tudi njeno odtekanje v jašek za meteorno vodo, območje, kjer se je kislina razlila, pa je nevtralizirala, tako da škoda v okolju ni nastala.

Za družbe je bilo opravljenih 12 prevozov z reševalnim vozilom, 6 zaradi poškodb in 6 ob nenadnih obolenjih.

Drugod je enota posredovala:

29. 2. 2000 pri požaru v skladišču odpadnega železa Surovine v Dobji vasi.

8. 3. 2000 pri vžigu osebnega vozila na parkirišču na Javorniku,

11. 3. 2000 pri travniškem požaru v naselju Javornik,

13. 3. 2000 pri požaru v nasadu borovcev na Čečovju,
16. 3. 2000 pri prijavi požara na Javorniku,
20. 3. 2000 ob prometni nesreči na cesti Ravne-Kotlje,
20. 3. 2000 pri požaru ob železniški progi pri Votli peči.

V. d. direktor: Branko Čas

Gasilci so s hitro intervencijo preprečili ekološko nesrečo: zamašili so odprtino na cisterni, razlito kislino pa nevtralizirali z apnom.

O ŽELEZARSKI DEDIŠČINI JESENIC

Potem ko je Koroški muzej Ravne na Koroškem pred leti že gostil razstavo Muzeja novejšje zgodovine Celje o Železarni Štore, je letošnjega marca in aprila v Likovni salon povabil razstavi Slovensko plavžarstvo 20. stoletja – Jeseniški plavži in Železarske impresije – Jeseniška martinarna 1997–2000. Prvo so pripravili v Muzeju Jesenice, druga pa je delo Vitomirja Pretnarja.

Kot v zloženki o razstavi pojasnjuje direktorica ravenskega muzeja mag. Karla Oder, sta razstavi "na Jesenicah nastali samostojno, na Ravnah na Koroškem pa sta združeni v eno. Skupen jima je predmet predstavitve – železarska dediščina Jesenic –, le da fotograf Pretnar govori skozi objektiv fotografske kamere o opuščeni martinarni, muzealci pa so z muzeološkim pristopom prikazali pomen plavžarstva na Slovenskem in kot nemočni opazovalci opozorili na usodo tehniške dediščine na Jesenicah, ki je zaradi tehnoloških sprememb proizvodnje in zaradi splošnih gospodarskih sprememb podjetju in kraju postala breme."

Vitimir Pretnar je na otvoritvi razstave dejal, da so jeseniški fotografi v motivih v železarni vedno videli izzive – tako pred več kot 20 leti kot tudi v zadnjem obdobju, ko so le-ti prebujali razmišljanje o usodi minljivosti, čeprav so nudili tudi estetske užitke. Zapisal je: "S pričujočimi fotografijami sem skušal dokumentirati umiranje martinarne, povzeti vzdušje in s fotografsko podobo zabeležiti še zadnje dejanje nekdanj mogočne dobe železarstva na Jesenicah."

Muzej Jesenice hrani tudi gradivo nekdanjega Tehniškega muzeja Železarne Jesenice (nastal je v istem obdobju kot ravenski Delavski muzej). Z dopolnitvijo njegovega fotografskega materiala je konec leta nastala razstava o jeseniških plavžih, ki so ju podrli leta 1989. Avtorica projekta (ki je ob razstavi vključeval še pripravo videokasete, plakata in kataloga) je bila Irena Lačen Benedičič. Razstavo je zasnovala v treh sklopih.

Prvi sklop obsega zgodovinski razvoj redukcijskih naprav oziroma plavžev (od omembe antičnih topilnic železa v Bohinju do treh fužinskih lokacij na Jesenicah z začetki v 15. stoletju). Za izdelavo čim trdnjega železa so v javniški plavž dodajali manganovo rudo z Begunjsčice. Dr. Franc Vodopivec je v katalogu zapisal: "V 19. stoletju se Slovenija ni mogla na področju industrije z ničemer tako

ponašati kot prav s plavžarstvom, ki je doseglo inovacijski vrh z iznajdbo feromangana z do tedaj nedoseženo 37-odstotno vsebnostjo mangana v plavžu." Na razstavi je odlikovanje iz leta 1873, ki ga je KID za ta dosežek prejela na Dunaju.

Drugi del razstave govori o plavžu, metalurškem procesu in spremljajočih napravah. Seznan nas z najbolj značilnimi materiali vsipa v plavž ter s proizvodi plavža (grodelj, žindra, plini). Razstavljeni so tudi njihovi vzorci.

V tretjem delu sta predstavljena jeseniška plavža v tem stoletju (bila sta še edina v Sloveniji!) – prvega so zgradili leta 1937, drugega 1940. Od zanosnega slogana "Naš novi plavž – naš up in naš ponos" do zadnjega preboda leta 1987 oziroma porušenja naprav v letu 1989 je minilo dobrih 50 let. Dajala sta kruh mnogim fantom in možem v tipičnih plavžarskih poklicih, čeprav, kot je v nagovoru rekel župan jeseniške občine Boris Bregant, zdaj prepogosto pozabljamo na to in poudarjamo zgolj posledice, ki nas obremenjujejo.

Plavžar ob livnem kanalu, po katerem teče grodelj iz plavža v ponovco.

(Fototeka Muzeja Jesenice. Ponatis iz zloženke.)

Razstavo sklenejo fotografije, kot pravi avtorica postavitve, vsega, kar je spominjalo na mogočnost, moč in veličino jeseniških plavžev.

Dr. Jakob Lamut, recenzent zbornika, je zapisal, naj iz njega "zraste delo, ki bo prikazalo zgodovino pridobivanja železa oziroma jekla na naših tleh. To pa predvsem zato, da bomo znali pokazati, da imamo na področju pridobivanja in predelave kovinskih materialov tako tradicijo, kot je značilna za ostali del Evrope."

Naj ob tem omenimo, da letos mineva 380 let od nastanka prvih fužin v Mežiški dolini – leto 1620 štejemo tudi za začetek železarstva na Ravnah.

PUSTNI TOREK JE BIL ŽIV ...

Čeprav pustni dnevi v železarni zadnja leta niso tako razposajeni kot v preteklosti, nekaj maškar še vedno poskrbi za bolj sproščen delavnik. Letos smo jih opazili še več kot lani, pa tudi stara navada – izročanje plohov neporočenim sodelavcem in sodelavkam – še živi.

Objavljamo nekaj fotografij šem, ki so obiskale upravno zgradbo.

A. Č.

KULTURNA KRONIKA ZA MAREC

• Ob 8. marcu je Občina Prevalje občanke povabila v Družbeni dom. KD GS Talija iz Ljubljane jim je odigralo komedijo Zbeži od žene.

• V okviru 33. pevskega srečanja Od Pliberka do Traberka se je zvrstilo 5 koncertov: v Kulturnem domu Črna (11. 3.), v OŠ Dravograd (17. 3.), Pri Kovaču na Obirskem (18. 3.), v jami Rudnika Mežica (25. 3.) in v Družbenem domu na Prevaljah (1. 4.). Osrednji koncert bo 27. 5. v novem Kulturnem domu v Pliberku.

• Koroški muzej Ravne je v Likovni salon povabil razstavi Slovensko plavžarstvo 20. stoletja (Jeseniški plavži) in Vitomir Pretnar: Železarske impresije (Jeseniška martinarna 1997–2000). Nastali sta v Muzeju Jesenice oziroma v Fotografskem društvu Jesenice. Otvoritev je bila 9. 3. V kulturnem programu je sodeloval Kvartet saksofonov SGBŠ Ljubljana (med nastopajočimi je bil tudi domačin Luka Golob) pod mentorstvom Dejana Prešička.

• V Koroški osrednji knjižnici so 24. 3. potekale Knjižne presoje. O knjigah Metke Šteharin (Nagajivi veter), Andreja Makuca (Norci) in Martina Kuchlinga (Iskanje Nataše) so se pogovarjali mag. Vinko Ošlak, dr. Barbara Simoniti in Tone Turičnik.

Zbrala: A. Č.

SLOVENSKI KNJIŽNI KVIZ 2000

Letošnji Slovenski knjižni kviz – že tretji po vrsti – ima naslov **PREŽIHOV VORANC IN KOROŠKA**. Z njim smo želeli kar najbolj množično obeležiti 50-letnico smrti pisatelja Prežihovega Voranca, obenem pa spomniti še na 20-letnico smrti pisatelja Leopolda Suhodolčana ter 20-letnico smrti literarnega zgodovinarja, publicista in bibliotekarja dr. Franca Sušnika ter na to, da se je pred 40 leti na OŠ Franja Goloba na Prevaljah na pobudo profesorja slovenščine Stanka Kotnika in ravnatelja Leopolda Suhodolčana rodila bralna značka, ki se je kasneje razširila po vsej Sloveniji. Prve bralne značke, ki so jih na tej šoli podelili mladim bralcem, so bile poimenovane po rojaku Prežihu.

Kviz ima obliko vprašalnika. Prvi del je namenjen učencem razredne stopnje (od 1. do 4. razreda), drugi del pa osnovnošolcem predmetne stopnje (od 5. do 8. razreda). Rešitvi celotnega kviza sta dve samostojni gesli, ki sta povezani s Koroško in Prežihom. Pravilna rešitev kviza je lahko samo prvo geslo, samo drugo geslo ali pa obe gesli skupaj.

Avtorji kviza smo želeli, da bi bil čim bolj zanimiv in zabaven, zato so vprašanja sestavljena v obliki najrazličnejših ugank. Reševalci lahko do rešitve pridejo na dva načina: s pomočjo navedenih virov ali pa z rešitvijo

Nataša Prestor, "Solzice" (poslikana keramika)

uganke. Še najbolj pa je, da uporabijo kar obe poti. Kviz lahko otroci rešujejo individualno, skupaj z vrstniki, v družinskem krogu, v razredu, v knjižnici ... Rešitve morajo oddati ali poslati v knjižnico, kjer so vprašalnik dobili.

Reševanje poteka od februarja do septembra v vseh slovenskih splošnoizobraževalnih in šolskih knjižnicah. Na Koroškem ga s sodelovanjem vseh šolskih knjižničarjev vodijo štiri splošnoizobraževalne knjižnice: Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika Ravne na Koroškem, Knjižnica Franca Ksaverja Meška Slovenj Gradec, Knjižnica Radlje ob Dravi in Knjižnica Dravograd. **Zaključek knjižnega kviza bo 17. septembra**, na dan zlatih knjig. Takrat bodo v vseh knjižnicah pripravili sklepne prireditve in žrebanje nagrad. Glavni nagrajenci iz vsake splošnoizobraževalne knjižnice se bodo udeležili zaključne prireditve, ki bo v tednu otroka v Ljubljani. Tekmovalci bodo sodelovali tudi na snemanju TV-oddaje na TV Slovenija.

Knjižni kviz je sestavila skupina knjižničarjev (tudi ravenski), ugankarski del je pripravil enigmatik Jože Petelin, ilustracije pa akademski slikar Fojž A. Zorman. Kviz smo predstavili devetega februarja 2000 v Pionirski knjižnici v Ljubljani. Koroška osrednja knjižnica je s predavanjem prof. Silve Sešel z Gimnazije Ravne na Koroškem knjižničarjem približala Koroško, njene ljudi in znamenitosti.

Prepričani smo, da bo kviz reševalo veliko mladih. Pri reševanju jim želimo veliko uspeha in zadovoljstva.

Darja Molnar
Koroška osrednja knjižnica dr. Franca Sušnika
Ravne na Koroškem

ŠPORT

NOGOMET

Z zmago nad SCT Olimpijo na Prevaljah so si nogometaši Korotana zagotovili naslov najbolje ekipe v II. tretjini letošnjega prvenstva, ki je bila sklenjena 26. marca. Prevaljčani so se po petih zmagah nad Rudarjem (1:0), Muro (2:0), Feroterm Pohorjem (5:3), Potrošnikom (2:1) in SCT Olimpijo (3:2) zavihteli na 4. mesto na lestvici. Poraz so doživeli le v gosteh proti HIT Gorici z 2:0. Z odlično igro v povratnem srečanju slovenskega pokala so na Prevaljah po zmagi s 3:0 izločili favorizirani Maribor Pivovarno Laško in se uvrstili v finale, kjer se bodo 10. maja na Prevaljah in 17. maja v Ljubljani srečali s SCT Olimpijo.

Dravograjčani so bili po dveh tretjinah uvrščeni na 10. mesto na lestvici in so si že zagotovili obstanek v ligi. V šestih spomladanskih tekmah so premagali doma Muro, igrali neodločeno s CMC Publikumom, Primorjem in z Domžalami ter izgubili v gosteh proti SCT Olimpiji in Mariboru.

ODBOJKA

Ravenski odbojkarji so v letošnjem prvenstvu I. DOL osvojili 5. mesto, potem ko so v končnici za naslov prvaka izpadli po treh dvobojih z odbojkarji Bleda. Za naslov državnega prvaka sta se presenetljivo pomerili ekipi Bleda in Olimpije. Blejci so izločili lanskega prvaka Salonit Anhovo, Ljubljčanani pa Kamničane. Po novem neuspehu ravnenskih odbojkarjev je prišlo v ekipi do pričakovanih kadrovskih premikov. Koroško bodo bržkone zapustili trener Leon Barič ter igralci Bačvič, Berdon in Demirovič.

Sklenjeno je tudi prvenstvo v obeh drugih ligah. Pri moških sta na vrhu Brezovica in Šempeter, pri ženskah pa ljubljanski Frupi ŠOU K2 Sport in Utrip Šempeter, vsi so se uvrstili v enotno I. DOL. Druga ekipa ravnenskih odbojkarjev je redni del prvenstva končala na 9. mestu in bi si morala v dodatnih kvalifikacijah zagotoviti obstanek v ligi, toda vodstvo kluba se je odločilo, da bodo z mladimi igralci v naslednji sezoni

nastopali v 3. ligi. Odbojkarice Gradbeništva Stane Mežica so osvojile 5. mesto.

V obeh tretjih ligah – vzhod sta zmagali moška in ženska ekipa Mislinje, ki sta se uvrstili v 2. ligo. Mežičani in Prevaljčanke so pristali na 3. mestu, Dravograjčanke so bile osme, Črnjanke pa devete.

KEGLJANJE

V letošnjem prvenstvu I. A državne lige sta moška ekipa Elektrame Dravograd in ženska Gradnje IGEM iz Slovenj Gradca osvojili 8. mesti. Naslov državnih prvakov so obranili kegljači Iskraemeca iz Kranja in kegljavke Miroteksa iz Celja, iz lig pa so izpadli Novogoričani in Mariborčanke.

V obeh 2. ligah sta prvi mesti pripadli kegljačem in kegljavkam Korotana s Prevalj, ki so se uvrstili v I. B ligo. Slovenjgradčani so bili tretji, kegljači Fužinarja pa deveti.

V letošnji medobčinski rekreacijski ligi Koroške je nastopilo 7 ekip. Zmagali so kegljači Koraturja s Prevalj pred Obrtniki in Armaturami Muta, sledijo pa Monter, ŠTG, Hrabri in Energetika. Med registriranimi je bil najboljši Stojan Fišer (Monter) pred Slavkom Hanžekovičem in Ivanom Borovnikom (oba Koratur). Slednji je prejel tudi pokal za najboljši rezultat – 504 keglje. Med neregistriranimi je v osmih nastopih največ kegljev podrl Horst Parotat (Koratur) pred Danijem Kremzerjem (Armature) in Tonetom Jamškom (Monter).

ALPSKO SMUČANJE

V Kranjski Gori in na Rogli so 18. marca izpeljali državno prvenstvo dečkov in deklic v slalomu. Med starejšimi je 2. mesto pripadlo Boštjanu Delalutu, tretje pa Maticu Pajniku (oba Črna). Uspeh Črnjanov je dopolnil Bojan Trost s 6. mestom, 12. je bil Sašo Kotnik (Fužinar), 15. pa Nina Pisnik iz Korotana Prevalje. Na Rogli, kjer so nastopili mlajši dečki in deklice, je bil peti Tadej Pečnik s Prevalj in osmi Matic Jelen iz Črne.

Na šteti in hkrati zadnji tekmi SKI Open za cicibane, 19. marca na Golteh, je zmagal Tilen Debelak iz Črne pred Anžetom Zavolovškom (Fužinar). Takšen je tudi končni vrstni red po vseh nastopih. Med deklicami je Nika Puc osvojila 2., Tina Tasič (obe Fužinar) pa 4. mesto.

Na tekmovanju za slovenski pokal v telemark veleslalomu na Rogli je 3. mesto zasedel letošnji državni prvak Darjan Čekon iz Kotelj, ki je 18. marca sodeloval tudi na finalu svetovnega pokala v švicarskem Davosu in med 80 tekmovalci osvojil 37. mesto, v šprint veleslalomu pa je pristal na 48. mestu.

SMUČARSKI SKOKI

Letošnjo zimo je skušal smučarske skoke v smučarsko-skakalnem centru ŠD Fužinar v Dobji vasi obuditi Franc Orter in zbral okoli sebe nekaj mladih, med katerimi kaže nadarjenost za to panogo zlasti osemletni Jani Kušnik.

PLAVANJE

Damir Dugonjič je bil najuspešnejši plavalec Fužinarja na državnem prvenstvu za mlajše dečke in deklice, ki je potekalo 18. in 19. marca v Kranju. Kar petkrat je stal na najvišjih stopničkih, trikrat pa je bil drugi. V mlajšem letniku si je Gabrijela Golob priplavala eno prvo in sedem drugih mest. Štafeta dečkov Fužinarja v postavi Rok Filipančič, Damir Dugonjič, Andrej Sovič in Jure Jež je osvojila 2. in 3. mesto, ekipno pa so se mladi ravnenski plavalci in plavalke uvrstili na 6. mesto med 18 klubi.

LOKOSTRELSTVO

Na dvoranskem 3 D tekmovanju v Salzburgu je v močni mednarodni zasedbi zmagal v absolutni kategoriji član LD Koroške Ravenčan Jože Ravnjak.

Ivo Mlakar

Izdaja: Fužinar Ravne, d. o. o., Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem. **Uredništvo:** glavna in odgovorna urednica mag. Andreja Čibron-Kodrin, tehnična urednica Jelka Jamšek. **Lektoriranje:** Miran Kodrin, prof. **Objavljene fotografije** je prispevalo uredništvo, če ni navedeno drugače. **Tel.:** 0602 21-131 ali (02)-82-21-131, urednica 6305, tajništvo 6753. **Tisk:** ZIP center, d. o. o., Koroška 14, Ravne na Koroškem. Glasilo je obdavčeno z 8-odstotnim DDV.

Objavljenih prispevkov ni dovoljeno kakorkoli ponatisniti brez pisnega dovoljenja uredništva.

KADROVSKA GIBANJA V FEBRUARJU

Konec februarja je v ravenskem delu koncerna Slovenske železarne delalo 2.973 zaposlenih; v zasebnih podjetjih (in v javnem zavodu), ki so nastala iz Železarne Ravne in so vključena v to rubriko, je bilo zaposlenih 454 ljudi.

V prvi skupini podjetij se je število zaposlenih v primerjavi s prejšnjim mesecem zmanjšalo za 9 delavcev, v drugi skupini pa se je povečalo za 5 delavcev in delavk.

DRUŽBA ŠTEVILO ZAPOSLENIH

METAL	1.115
STO	820
NOŽI	183
ARMATURE MUTA	351
OPREMA	159
LOGISTIČNI CENTER	145
ENERGETIKA	107
STAN. PODJETJE	19
ZIP CENTER	74
STYRIA VZMETI	131
TRANSKOR	50
TK RAVNE	8
VOGARD	76
SERPA	122
GASILSKI ZAVOD	15
EUREST	52

FLUKTUACIJA

Sklenitve delovnega razmerja

V železarskih družbah so februarja našli 4 sklenitve delovnega razmerja: v ZIP centru so zaposlili 2 delavca za določen čas, v Metalu so delo za določen čas omogočili 1 iskalcu zaposlitve, v Opremo pa je bil iz STO prerazporejen 1 delavec.

V drugih družbah, ki so vključene v to rubriko, je do sprememb prišlo v Vogardu (zaposlili so 1 delavko za določen čas), v podjetju Styria Vzmeti (zaposlitev za določen čas so omogočili 4 iskalcem dela) in v Serpi (pridružila sta se jim 1 pripravnik in 1 delavec s pogodbo o zaposlitvi za določen čas).

Prekinitve delovnega razmerja

V ravenskem delu koncerna so februarja obravnavali 13 prekinitve delovnega razmerja: 7 v STO, 3 v Armaturah Muta, 2 v Opremi in 1 v Metalu.

Vzroki so bili naslednji: potek delovnega razmerja za določen čas (8), sporazumna prekinitve delovnega razmerja (3), potek pripravništva (1) in prerazporeditev znotraj koncerna (1).

V drugih družbah na območju železarne se je število zaposlenih spreminjalo le v Serpi (1 potek pripravništva) in v podjetju Styria Vzmeti (1 odhod v Slovensko vojsko).

Po podatkih IC Smeri, d. o. o. in kadrovskih oddelkov podjetij povzela A. Č.

**IVAN
PETRIČ**

1945–2000

Med nami je boleče odjeknila vest, da smo izgubili dobrega sodelavca in prijatelja, Petričevega Ivana.

Ko smo izvedeli za njegovo hudo bolezen, nas je stisnilo pri srcu, a vseeno smo upali, da le ni tako hudo, da bo močnejši od nje in da bo še prišel na delo med svoje sodelavce.

Ne dolgo tega smo ga obiskali. Njegova vztrajnost in močna volja sta hrabrili in večali upanje na ozdravitev. Toda v sredo zjutraj, 15. marca, se je razširila med nami žalostna novica. Bolezen je bila močnejša.

Njegova življenjska pot se je začela maja 1945 v prelepih Kotljah. Mladost je preživel na kmetiji pri Uljšeku. Oženil se je in v zakonu z ženo Heleno se jima je rodil sin Janez.

Leta 1963 se je kot osemnajstletni mladenič zaposlil v takratni Železarni Ravne. Delati je začel v obratu Jeklovlek, kjer je bil zaposlen vse do prezgodnje smrti.

Ivan je nazadnje delal kot luščilec. Sodelavci smo ga imeli radi, ker je bil največkrat nasmejan in dobre volje. Obenem pa smo ga spoštovali, saj je bil pri svojem delu marljiv in vesten. Vedno je bil pripravljen pomagati. Opravljal je izjemno zahtevno delo, ki ni mogoče brez zbranosti in natančnosti. Stotinke milimetra so bile njegov izziv, a vedno je bil zmagovalec.

Ivan bo za vedno ostal z nami; živel bo v naših srcih in nikoli ga ne bomo pozabili.

Ženi, sinu in ostalim sorodnikom pa ob tej boleči izgubi izrekamo iskreno in globoko sožalje.

Sodelavci iz Jeklovleka

ZAHVALA

Ob izgubi najinega dragega moža in očeta **IVANA PETRIČA** se iskreno zahvaljujemo dr. Šmidovi, dr. Jezernikovi in dr. Kebrovi ter med. sestri Nadi Pevec, ki so pokojnemu pomagale in mu lajšale trpljenje.

Hvala njegovim sorodnikom, sodelavcem Jeklovleka, gasilcem, Pihalnemu orkestru železarjev Ravne, pevcem, g. župniku Slavku Beku, govornikom, sosedom in vsem, ki ste ga pospremili na njegovi zadnji poti.

Žena in sin

NAGRADNA KRIŽANKA ŠT. 56

Nagradna križanka št. 55 – REŠITEV VODORAVNO: PUSTNA MASKA, AMELIORACIJA, RILA, RAK, MAT, KK, KVIZ, NONA, KAOS, LENT, KVAR, TSAVO, ORK, ASA, BT, BAILO, VODNAR, IT, AKRA, ARKA, LABIRINT, AEK, ARAK, LAN, VRT.

Nagradna križanka št. 56: Rešitev križanke in svoje podatke pošljite (po interni pošti) do vključno

3. 5. 2000 na naslov: **FUŽINAR RAVNE, d. o. o., Uredništvo Informativnega fužinarja, Koroška cesta 14, Ravne na Koroškem.** Zaradi znižane naklade glasila sprejemamo tudi rešitve fotokopirane križanke. Rešitev križanke in imena nagrajencev bomo objavili v prihodnji številki.

			IF	ZNAMKA AVTOMOBILA	LESENA HIŠA	VZDEVEK	PREMAZI ZA LES, KOVINE	RIBONUKLEINSKA KISLINA	JAPONSKI DROBIŽ	PTICA SEVERNIM MORJEM	RASTLINA Z DOLGIMI LISTI IN RUMENIMI CVETOVIM
			SLONOV ZOB					GLAVNO MESTO BANGLADEŠA			
			POPOVA ŽENA								
			OZVEZDJE SEVERNE NEBESNE POLOBLE								
			V								
			O						18. IN 11. ČRKA		
IKO	IGRALEC EPIZODNIH VLOG	ČLOVEK, KI SE UKVARJA S POLITIKO PREBIVALKA TIROLSKE							ZNAČAJ		
SLOG			L	BERILIJ			ŽEN. IME IZUMITELJ BENCIN. MOTORJA				
REKA V VOJVODINI			A	ETIOPSKI PLEM. NASLOV ALUMINIJ			O	POTOČNA ŽIVAL IT. FILM. IGRALKA (SOFIJA)			
VELIKA PAPIGA			R		ALIFATSKI RADIKAL	POD MOŠKI SUKNJIČ	T			ZNAK ZA MNOŽENJE	MOZOLJ
ZVOK				PTICA SELIVKA VULKAN NA OTOKU MINDANAU	A		T				
SLOV. PISATELJICA VAŠTE				NOVOZELANDSKI DOMAČIN TONE SMOLNIKAR	M		O	RDEČI KRIŽ LOJZE OSOJNIK			
DVOMLJIVEC					I		ZANOS, POLET				
KAZALNI ZAJMEK		GLAVNO MESTO NORVEŠKE			L		GLASBENI ZNAK				

Tri reševalce križanke, ki jim bo žreb naklonjen, čaka lepa nagrada. Skupaj s svojimi družinami bodo gostje na splavu **Franja Šarmana**, ki jih bo z ekipo **popeljal po Dravi od Javnika do Ožbalta**. Med dveurno vožnjo jim ne bo dolgčas: postregli jim bodo s flosarsko malico in jih zabavali s prikazom sprejema v flosarski ceh.

(Izlet s turističnim splavom je bil podrobneje predstavljen v Koroškem fužinarju, 2/1999; več informacij dobite na tel. št. 041 570-028.)

IME IN PRIIMEK:

PODJETJE OZ. NASLOV: